

Nordens Blåe Blome

Ein musikalsk time med Karin Boye

Med Agnete G. Haaland

THALIAS DØTRE 1998

"Sådan är jag"
Karin Boye 1931

"Sådan jag ville vara"
Karin Boye 1931

Kven var Karin Boye?

Livet til Karin Boye var først og fremst ein nærkamp med sjølv livsgåta. Livet hennar krinsar utan stans kring løyndomen bak det å vere fødd, det å vere menneske - og leve den korte tida som ein får lov til å leve. Denne eksistensielle problematikken har gjort at lesarar i heile Norden - om att og om att - vender attende til dikta hennar. Dikt som er såvel uendeleg vakre som uendeleg triste. Sjølv om mange av dei speglar ein lengsel mot døden, syner dikta likevel ein andakt for det levande. Og for Karin Boye var kvart einskild dikt eit ledd i sjølv kampen for livet. Svara gir ho oss ikkje. Difor blir dikta til Karin Boye ei utfordring til oss. I dikta fangar ho opp dei vanskelege skritta frå barndom til vakse liv. Det livet som til slutt vart umogleg å leve for Karin Boye sjølv.

Ingen kjenner den endelege grunnen til at Karin Boye gjekk ut i den svenske skogen og valde døden ein april dag i 1941. Hadde ho berre nådd grensa for kva ho orka? Ho hadde levd eit vanskeleg liv, og i eit Europa der nazismen voks fram var ho djupt fortvila over verdsutviklinga.

Erling Borgen

Karin Boye (1900-1941)

skreiv diktsamlingane *Moln* (1922), *Gömda land* (1924), *Härdarna* (1927), *För trädets skull* (1935) og *De sju dödssynderna* (1941). Ho har og skrive novellesamlingar og romanar, mellom anna den sjølvbiografiske romanen *Kris* (1934) og *Kallockain* (1940) som var ein skrekkvisjon om politistaten ho såg vekse fram. Boye var knytta til den politisk radikale Clarté-gruppa og sterkt oppteiken av psykoanalyse.

Nordens Blå Blome

- ein musikalsk time med Karin Boye

med Agnete G. Haaland
og Stian Carstensen

Gjendikting: Brit Bildøen
Komponist: Ragnar Bjerkreim
Regi: Anne-Karen Hytten

◇ Du skal takke

◇ Karin Boye
av Inger Hagerup

◇ Det Beste

◇ Eg vil møte

◇ Ja visst gjer det vondt

◇ Kvelds stille

◇ Treet

◇ Til skuggen av det verkelege

◇ Til nokon som er svært ung

◇ Innover

◇ Lær deg å teie

◇ Ønske

◇ Du er frøet

◇ Nye vegar

◇ Dei rolege stega bak

◇ I drift

Urpremière i Skåtøy Kirke
måndag 6. juli 1998 kl.20.00

Takk for støtte frå
Norsk Kulturråd,
Svensk-norska samarbeidsfonden og
Per Gjersøes Fond

og takk for all velvilje frå Ulf Boye.

Foto: John Alfheim - Programutforming: Ragna Aarli

PNO INTRO

Song

I DRIFT

Den **mette** dagen, den er aldri størst.
Den **beste** dagen er ein dag av tørst.

Pad

Pno bs

Nok finst **det** mål og meining med vår ferd -
men **det** er vegen som er bryet verd.

Det **beste** målet er ein nattleg rast,
der **eld** blir tent og brødet delt i hast

ng

På **stader** der ein berre søv ein gong,
blir **søvnen** trygg og draumen full av song.

pad

bs

Bryt opp, **bryt opp!** Den nye dagen gryr.
Ende **laust** er vårt store eventyr.

Om å gjendikte Karin Boye

Det første som slo meg når eg begynte å jobbe med Karin Boye, var at det ikkje er det minste rart at så få av dikta hennar finst på norsk. Det stod for meg som ei umogleg oppgåve å overføre desse tilsynelatande enkle, men eigentleg teknisk briljante dikta til eit like tilsynelatande enkelt nynorsk. Ikkje nok med at rima er suverene, i veldig mange av dikta er det også nøyaktig antal stavingar i kvar linje. Dette ser ein ikkje før ein går tett på. Tidlegare har eg som lesar blitt slått av musikaliteten i Boye si diktning, utan å tenke på kva denne musikaliteten kjem av. No måtte eg pent finne ut av det, og med litt lirking og luring fekk dette utvalet av dikt etter kvart si form. Så langt som mogleg har eg prøvd å ta vare på både meiningsinnhaldet og rytmen i dikta. Ei gjendikting kan aldri bli heilt lik eller like god som originalen, noko som i stor grad gjeld denne diktaren. Men det er Karin Boye like fullt, i eit nytt og annleis møte.

Brit Bildøen

Song

I RÖRELSE

Den **mätte** dagen, den är aldrig störst.
Den **bästa** dagen är en dag av törst.

Pad

Pno bs

Nog finst **det** mål och mening i vår färd -
men det **är** vägen, som är mödan värd.

Det **bästa** målet är en nattlång rast,
där **elden** tänds och brödet bryts i hast.

Song

På **ställen**, där man sover blott en gång,
blir **sövnen** trygg och drömmen full av sång.

Pad

Pno bs

Bryt upp, **bryt upp!** Den nya dagen gryr.
Oändligt är vårt stora äventyr.

Agnete G. Haaland har med si eiga teatergruppe Thalias Døtre tidlegare produsert sju ulike framsyningar med kvinner i sentrum, blant dei dei kritikårroste monologane *Florence Nightingale - Kvinne i krig* og *Die Flagstad. Nordens Blåe Blome* er den åttande produksjonen ho sjølv står bak. Elles har Agnete G. Haaland vore tilknytta mange teater og har bak seg roller som Pippi Langstrømpe, Solveig i *Peer Gynt*, Anne Frank i *Anne Franks dagbok*, Klatremus og Dorothy i *Trollmannen frå Oz*. Hennar ferskaste sceniske suksess er rolla som Nora i Ibsens *Et Dukkehjem* på China National Experimental Theatre (1998), ei framsyning som vart ein publikumssuksess i Kina og fjernsynsoverført til 700 millionar kinesarar. Frå NRK er ho kjend som Turid i *Vestavind* og som sekretær i *Offshore*. Ho medverka og i Leidulf Risans *Blodsband*. Agnete G. Haaland har hatt store roller i fleire filmar, mellom anna i *Kamilla og Tyven*. Dessutan er ho veteran som "utespelar" - med ei av dei kvinnelege hovudrollene i såvel *Mostraspelet*, *Kinnaspelet* som i dei fire *Håkonarspela*.

Stian Carstensen trakterer såvel trekkspel som gitar, sekkepipe, kaval (bulgarsk fløyte), banjo og fiolin. Han gjekk ut frå jazzlina ved konservatoriet i Trondheim i 1993. Her vart interessa for balkansk folkemusikk fatta, og bandet *Farmers Market* vart starta. Debutalbumet *SPEED/BAIKAN/BOOGIE* (1994) og ikkje minst *Musikk fra Hybridene* (1997) har medført utstrekkt turnéverksemd, oppdrag i TV og radio i inn- og utland. Stian Carstensen har samarbeidd med musikarar som Roar Engelberg, Bendik Hofseth, Ivo Papasov, Jon Christensen, Asmund Bjørken og Merit Hemmingson. Eit høgdepunkt i karrieren er tingingkonserten med Django Bates (England), Ernst Reijseger (Holland) og norske Jarle Vespestad til Vossajazz 98. Stian Carstensen har nyleg fått statsstipend for å forske på bulgarsk folkemusikk/polyfoni. Han har starta eit bluegrassband og skriv musikk til ein Rikskonsertturné hausten 1998 i Spike Jones ånd. I sommar er Carstensen CD-aktuell med *Sommerbrisen*.

Brit Bildøen har utgitt diktsamlingane *Bilde av menn* (1991) og *På visse tider av døgn* (1994), romanane *Eit anna eple* (1992) og *Tur og orden* (1995) samt ei biletbok for barn saman med illustratøren Trude Tjensvold, *Peder og plystrelyden* (1994). Bildøen har og gjendikta den amerikanske poeten Rita Dove, *Det rosa er i oss* (1996). Brit Bildøen er utdanna bibliotekar, men jobbar no som medredaktør i tidsskriftet *Utfukt*, melder bøker i Dagbladet og tek diverse skriveoppdrag. Ho har og jobba med framføringar av dikt saman med to dansarar og skreiv teksten til Steffi Lunds danseframsyning for barn, *Englespor*, som vart vist i Krypten hausten 1994.

Ragnar Bjerkreim har arbeidd 10 år som komponist etter gjennombrotet med musikken til familiefilmene *Kamilla og Tyven*. Han har komponert 180 verk og gitt ut 10 CDar. Bjerkreim er mest kjend for musikk til film- og fjernsynsproduksjonar. Musikken til filmen *Jakten på Nyresteinen* er det oppdraget han har fått mest fagnad for. Viktig for karrieren hans har og oppdraga for BBC (*The Kon-Tiki Man*) vore. Bjerkreim har og skrive musikk på oppdrag frå Inger Vagle som dirigerer Kor-Z. Komposisjonen *Missa Caritatis* (1995), eit korverk framført på scenen og utgitt på CD, er kan hende Bjerkreims beste verk. Eit av dei siste verka hans er *Spire* (1998) der Bjerkreim har komponert musikk til poesi av Helge Torvund. I seinare tid har Bjerkreim også hatt oppdrag mellom anna frå Kristiansand Dyrepark (*Reisen til den levende parken*) og dokumentarserien *The Drugs of the World* (1997) for Svensk fjernsyn.

Anne-Karen Hytten har ei rekkje regioppgåver bak seg frå ulike teater sidan ho starta som instruktør i 1980. Ho var i ei årrekke fast tilsett instruktør ved Oslo Nye Teater. Dei seinare åra har ho mellom anna sett i scene *Fyrtøyet* av H. C Andersen og *Soloppgang i Riga* på Oslo Nye Teater, *Lilly Valentin* med Anne Marit Jacobsen på Nationaltheatret og Ibsens *Gjengangere* på Agder Teater. Ho har hatt ei særleg heldig hand med kvinnemonologar og kammerspel - og stod mellom anna for regien til *Florence Nightingale - Kvinne i krig* med Agnete G. Haaland. Til hausten skal Anne-Karen Hytten iscenesetje *Victoria* av Knut Hamsun på Agder Teater og *Hvem skal trøste Knøttet* i eiga dramatisering, på Oslo Nye Teaters Dukketeater.

Framsyninga er produsert av Thalias Døtre og kan tingast hos Agnete G. Haaland, Olav Kyrresgt 3, 0273 Oslo

Thalias Døtre vart grunnlagt i 1990. Den første framsyninga var *Florence Nightingale - Kvinne i Krig* i Anne-Karen Hyttens regi. Gruppa har seinare produsert framsyningar som *Mozart og Salieri* av Aleksander Pusjkin i regi av

THALIAS

D
Ø
T
R
E

Hilde Andersen og *Die Flagstad* i regi av Bentein Baardson. *Nordens Blåe Blome* er gruppas åttande produksjon.